

ANTWOORD

VAN GEDEPUTEERDE STATEN

OP VRAGEN VAN

A.H.K. van Viegen (PVDD)

(d.d. 11 maart 2013)

Nummer

2788

Onderwerp

Doden van ruim 500.000 ganzen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Nederland is een ganzenland, waar ganzen van nature thuis horen en verblijven. Ons land is voor ganzen vooral belangrijk in de winter, omdat veel soorten die in de poolstreek broeden dan in Nederland verblijven. Daarnaast heeft de laatste jaren een snelgroeiend aantal ganzen zich ontpopt als broedvogel en overzomeraars.

Ganzen zorgen soms ook voor schade aan landbouwgewassen. Om die reden worden er helaas nu al jaarlijks zo'n 250.000 ganzen gedood. In het recentelijk gesloten ganzenakkoord is zelfs vastgelegd dat de komende jaren in Nederland meer dan 500.000 ganzen gedood gaan worden!

Het ganzenakkoord concentreert zich op het reduceren van aantallen ganzen via het doden van dieren. Het huidige instrumentarium wordt niet concreet ingevuld met diervriendelijkere alternatieven en de betrokken partijen hebben op dit gebied ook geen bindende afspraken gemaakt. Bestaande alternatieven die dieren effectief weten te weren en inrichtingsmaatregelen die kunnen voorkomen dat dierpopulaties ongebreideld door kunnen groeien, zoals het bewegende ganzendraad, zijn in het akkoord niet genoemd.

Uitgaande van het huidige beleid zullen elk jaar steeds meer dieren gedood moeten worden zonder dat dit structureel bijdraagt aan het verminderen van schade. In Zuid-Holland is het afschot van zomerganzen opgelopen van 21.900 in 2009 naar 28.470 in 2011. Het aantal dieren is ook toegenomen (van 80.500 naar 107.000), net als de hoeveelheid schade aan gewassen (van 170.546 euro naar 311.509 euro). Dus het verruimen van de dodingsmaatregelen zoals plaatsvond in Zuid-Holland, heeft naar onze mening niet het gewenste effect. Schade aan gewassen wordt zelfs meer in plaats van minder!

Uit de antwoorden van toenmalig staatssecretaris Atsma op vragen van de Partij voor de Dieren blijkt dat de kosten voor de overheid per te vergassen gans € 6,40 bedragen. Zo'n 500.000 ganzen vergassen zal ruim 3,2 miljoen euro kosten. Datzelfde bedrag geeft men nu uit aan jaarlijkse schade-uitkeringen. Dat geld zijn we dus kwijt, terwijl tijdens de langdurige verdelgingsperiode landbouwareaal voor ganzen bereikbaar blijft en schade blijft bestaan.

De hier broedende ganzen blijven hun aantallen afstemmen op de oneigenlijke voedselbronnen. we kunnen kiezen of we dat betalen in het kader van de gastvrijheid, of in het kader van de gasvrijheid die dierenverdelgers vrij spel geeft, die levenslange verbintenissen tussen monogaam levende dieren kapot maakt, en familieverbanden maximaal verstoort. De dieren worden in een weerzinwekkende stress gejaagd en dat alles zal geen ander effect hebben dan een 'dweilen met de kraan open'.

1. *Waarom worden bestaande diervriendelijke methoden, zoals bewegend ganzendraad, niet ingezet ingevolge het Ganzenakkoord?*

Antwoord

Bij de implementatie en uitvoering van het ganzenakkoord is voorzien in het spoor van 'preventieve maatregelen'. Hierbij is het belangrijk te melden dat de Ganzen7 kan steunen op een breed draagvlak, waaronder de Vogelbescherming en de Terreinbeherende organisaties. Naast reguliere verjaagmethoden zien ook wij graag dat er alternatieve-/preventieve maatregelen voorhanden zijn die breed ingezet kunnen worden en economisch haalbaar (betaalbaar) zijn voor de gebruiker. Bij de implementatie van het akkoord is er tevens in voorzien om de input van dierenbeschermingsorganisaties te betrekken.

2. *Bent u met ons van mening dat het ganzenakkoord zich niet richt op duurzame oplossingen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee, zie beantwoording vraag 1.

3. *Bent u met ons van mening dat het huidige beleid van steeds meer afschot van ganzen geen oplossing biedt voor de ganzenoverlast? Zo nee, kunt u dan goed onderbouwd aangeven waarom niet?*

Antwoord

Binnen de Ganzen7 zijn ook wij van mening dat bij de huidige populatieomvang van ganzen, inzet van alleen verjaging niet zal leiden tot een reductie van de omvang van de schade. In eerste instantie zal het accent liggen op het reduceren van de ganzenpopulatie, waarna het verjagen een dominantere rol zal krijgen. Zie verder de beantwoording van vraag 1.

4. *Er wordt in het ganzenakkoord voorgesteld ganzen te vangen en te doden met gebruik van CO2, met de nu gebruikte apparatuur een zeer dieronvriendelijke en daarnaast ook nog eens een arbeidsintensieve en dure methode. Bent u met ons van mening dat het vergassen van ganzen zeer dieronvriendelijk is, veel dierenleed veroorzaakt en ook niet wettelijk is toegestaan?*

Antwoord

De staatssecretaris van Justitie heeft mede namens de minister van (destijds) Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op 13 oktober 2008, zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 3260 vergaderjaar 2007-2008, geantwoord dat onderzoek (Gerritzen, Marien A., 2006. Acceptable methods for large scale on-farm killing of poultry for disease control) aangeeft dat het doden van pluimvee, waaronder eenden, met

koolstofdioxide, een acceptabele methode is, voor zover het gebruik op gecontroleerde wijze wordt uitgevoerd.

Het is juist dat het gebruik van koolstofdioxide als dodingsmiddel voor ganzen nu niet is toegestaan. Voor het kunnen toepassen van koolstofdioxide als dodingsmiddel voor ganzen is door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu bij de Europese Commissie een verzoek ingediend.

5. *Op welke wijze denkt u het dierenleed van de ganzen te kunnen verminderen, zoals is aangegeven in het coalitieakkoord?*

Antwoord

Zie beantwoording vraag 1.

6. *Bent u bereid om het vergassen van ganzen te heroverwegen? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee, zie beantwoording vraag 4.

7. *Een snelle rekensom op basis van het CLM rapport¹ en de informatie van de Minister laat zien dat het wegvangen en doden van ganzen ruim 3,2 miljoen euro gaat kosten. De totale zomerschade is nu 2 miljoen euro. Loont het volgens u om te investeren in alternatieven voor het doden van dieren (kosten/batenanalyse)? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen en op welke termijn?*

Antwoord

Het genoemde bedrag van 3,2 miljoen euro is voor ons onbekend omdat niet bekend is over hoeveel ganzen we het hebben. Een van de uitgangspunten van het Ganzen7-akkoord is het terugbrengen van de feitelijke (uitgekeerde) schade, veroorzaakt door zomerganzen, tot het schadeniveau van respectievelijk 2005 voor de grauwe gans en 2011 voor de brandgans. Deze schadeomvang moet nog worden vertaald naar een streefwaarde voor populatieomvang. Hierdoor is het niet aan te geven hoeveel ganzen uiteindelijk zullen worden gedood, dan wel hoeveel dit zal gaan kosten.

8. *Zowel provincies als landgebruikers zijn er bij gebaat dat provincies geld besparen door minder te hoeven uitkeren aan schade bij agrariërs en landgebruikers. Door gebruik te maken van bestaande effectieve en diervriendelijke, duurzame middelen en nieuwe middelen die beschikbaar komen die wel de schade en overlast verminderen. Bent u bereid om geld te reserveren voor onderzoek naar innovatieve, duurzame verjaagmethoden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze en om welk bedrag?*

Antwoord

Hier ligt een taak voor het Faunafonds. Het Faunafonds heeft op grond van de Flora- en faunawet de taak om onderzoek te laten uitvoeren naar maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade. Kanttekening hierbij is wel dat alternatieve-/preventieve maatregelen breed inzetbaar moeten zijn en dat ze economisch haalbaar (betaalbaar) zijn voor de gebruiker.

---

¹ http://www.clm.nl/uploads/pdf/790-Doorrekenen_ganzenscenario_G7_IPO-web.pdf

In het kader van de notitie dierenwelzijn zijn wij in 2012 een pilot gestart in hoeverre de inzet van een steenarend kan bijdragen aan de verjaging van ganzen. Daarnaast is gepland dat er een pilot wordt uitgevoerd waarbij, met alternatieve maatregelen, ingegrepen wordt op de broedpopulatie van ganzen.

9. *Is het juist dat vergassen een kostbare zaak is en dat het vergassen per gans 6,40 euro per gans kost? Zo ja, wat vindt u van deze hoge kosten voor vergassing en bent u met ons van mening dat dit geld beter besteed kan worden aan uitkering van schade?*

Antwoord

Het door u genoemd bedrag is gebaseerd op de kosten van recente vang- en dodingsacties van ganzen met kooldioxide. In hoeverre men kan spreken over hoge kosten is de vraag. Uit het door u aangehaalde rapport van CLM blijkt dat de kosten voor het vangen – en doden van ganzen met koolstofdioxide in vergelijking met het doden van ganzen met het geweer elkaar niet veel ontlopen.

10. *Wie betaalt de kosten voor de vergassing van de ganzen?*

Antwoord

Zoals eerder aangegeven is het gebruik van koolstofdioxide als dodingsmiddel voor ganzen nu niet toegestaan. Mocht dit in de toekomst als dodingsmiddel voor ganzen toepasbaar zijn en mocht dit middel ingezet gaan worden, zijn de kosten hiervan voor de provincies.

Den Haag, 2 april 2013

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,   voorzitter,

mw. drs. J.A.M. Hilgersom   J. Franssen